

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 26/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpený advokátkou JUDr. Jelou Mikuškovou, Bzovicka 24, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 515/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 515/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza:

„Žalobou podľa ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka zo dňa 22. 10. 2014 sa sťažovateľ ako žalobca domáhal na Okresnom súde v Malackách aby vyslovil, že žalovaná [REDAKOVANÉ]..., [REDAKOVANÉ] (dcéra žalobcu) bola zaviazaná vrátiť žalobcovi finančný dar vo výške 16.596,- € s prísl. Súdny poplatok vo výške 995,50 € bol zo strany sťažovateľa zaplatený na účet súdu ihneď po doručení výzvy dňa 8. 12. 2014.

Nakoľko súd od podania žaloby dva roky vo veci nekonal, podal sťažovateľ dňa 12. 04. 2016 na súd žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania a v ten istý deň podal k rukám predsedu súdu sťažnosť na prieťahy v konaní. Predseda Okresného súdu prípisom zo dňa 03. 05. 2016 na sťažnosť reagoval tak, že uznal prieťahy v konaní, avšak ďalšie opatrenia neprijal z dôvodu, že vo veci bol určený termín pojednávania na deň 06. 09. 2016. Ďalšie procesné úkony súd nevykonal.

Na pojednávanie dňa 06. 09. 2016 sa sťažovateľ riadne dostavil, avšak toto konanie bolo podľa vyjadrenia sťažovateľa od začiatku vedené výslovne v jeho neprospech, výsledkom čoho boli aj jeho námietky zaujatosti, ktorú podal na konajúcu sudkyňu, pre neprimerané a zaujaté správanie sa, psychický nátlak, spočívajúci v neobjektívnom prístupe, narážkach na súdne náklady ktoré bude musieť uhradiť ak súd prehrá, v nemiestnych úškroch a v nemožnosti sa k veci v plnom rozsahu vyjadriť. Všetko toto bolo podľa vyjadrenia sťažovateľa následkom toho, že si dovoľil podať na súd sťažnosť na prieťahy v konaní, čo mu bolo dané najavo. Takéto neobjektívne a neprimerané správanie sa sudcu je pre sťažovateľa nepochopiteľným...

Sťažovateľ tvrdí, že horeuvedeným postupom súdu, ktorým je najprv nečinnosť súdu skoro dva roky od podania žaloby a následne neprofesionálny a zaujatý prístup konajúcej sudkyne bolo porušené jeho právo ako účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1) a čl. 48 ods.2) Ústavy Slovenskej republiky, jeho právo podľa čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj právo na včasné a dôstojné prejednanie a rozhodnutie sporu bez zbytočných prieťahov.“

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu v Malackách v konaní č. k. 6 C/515/2014 porušené

2. Sťažovateľovi sa priznáva odškodnenie vo forme finančného zadostučinenia vo výške 4 000,- €, ktorá zodpovedá zásahu do základného práva sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov

3. Okresný súd v Malackách je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania na účet advokátky...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovateľ v súvislosti s namietaným porušením označeného práva okresnému súdu vytýka „*neprofesionálny a zaujatý prístup konajúcej sudkyne*“, ktorý nasledoval po tom, ako predsedovi okresného súdu podal sťažnosť na priedahy v napadnutom konaní.

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné sudy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľ mal v rámci všeobecného súdnictva na ochranu označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy proti namietanému postupu okresného súdu k dispozícii riadny opravný prostriedok – odvolanie; preukázateľné využite ktorého by malo predchádzať konaniu pred ústavným súdom, pričom sťažovateľ skutočnosť, že ho využil, vo svojej sťažnosti ani netvrdil o to menej preukazoval.

Ústavný súd preto odmietol sťažnosť v časti smerujúcej proti namietanému postupu okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka neprimeranej dĺžky napadnutého konania, keďže okresný súd „*od podania žaloby dva roky vo veci nekonal*“, pričom predseda okresného súdu na podklade jeho sťažnosti „*uznal prietahy v konaní*“.

Ústavný súd v súvislosti s uvedenými námietkami sťažovateľa poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi,

ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prierahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

Vzhľadom na sťažovateľom uplatnenú námietku proti postupu okresného súdu, podľa ktorej napadnuté konanie vykazuje znaky nesústredeného postupu okresného súdu, keďže tento v priebehu viac dvoch rokov vo veci meritórne nerozhodol, ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti 23. augusta 2017 v príslušnej kancelárii okresného súdu zistil, že v označenej veci bolo rozhodnuté rozsudkom okresného súdu č. k. 6 C 515/2014-91 z 24. januára 2017, ktorý 6. apríla 2017 nadobudol právoplatnosť.

Ústavný súd s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, jeho predmet – uplatnenie nároku na vrátenie daru – a povahu (neprivilegovaný typ konania), ako aj skutočnosť, že vo veci bolo 24. januára 2017 meritórne rozhodnuté, nevyhodnotil postup okresného súdu v posudzovanom období ako taký, ktorým došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zároveň nespochybňuje, že okresný súd mohol v priebehu napadnutého konania postupovať aj efektívnejšie, napriek tomu zastáva názor, že sťažovateľom namietaný postup okresného súdu vzhľadom na už uvedené nevykazuje pochybenia ústavnej intenzity, a tak nie je reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné prijať záver o porušení obsahu sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru. Sťažnosť bolo preto potrebné v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2018